

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۷۰۲۴-۱

چاپ اول

ISIRI

7024-1

1st.edition

کیفیت آب –

جستجو و شمارش باکتریو فاژها –

قسمت اول : شمارش باکتریوفاژهای

ریبونوکلئیک اسید (RNA) اختصاصی F

**Water quality–Detection and enumeration
of bacteriophages**

**Part 1: Enumeration of *F – specific RNA*
bacteriophages**

ICS: 07.100.20

به نام خدا

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و الزامات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه* صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که مؤسسه استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سا زمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست-محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آنها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این مؤسسه است.

* مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

- 1- International organization for Standardization
- 2- International Electro technical Commission
- 3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)
- 4- Contact point
- 5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

" کیفیت آب - جستجو و شمارش باکتریوفاژها - قسمت اول: شمارش باکتریوفاژهای

ریبونوکلیئیک اسید (RNA) اختصاصی F"

سمت و/ یا نمایندگی

رئیس:

اصلانی، محمد مهدی

(دکتری میکروبی شناسی)

انستیتو پاستور ایران

دبیر:

زرسازی، گیتا

(لیسانس صنایع)

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

رحیمی فرد، ناهید

(دکتری تخصصی میکروبی شناسی)

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی -

اداره کل آزمایشگاههای کنترل و مرکز تحقیقات غذا و دارو

زند و کیلی، فاطمه

(فوق لیسانس علوم بهداشتی در تغذیه)

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

سرگزی، مریم

(لیسانس میکروبی شناسی)

شرکت آب های شهرها و شهرک های غرب تهران

ضرغا پیور، زهره

(فوق لیسانس میکروبی شناسی)

شرکت آب و فاضلاب شهر تهران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی -

اداره کل آزمایشگاههای کنترل و مرکز تحقیقات غذا و دارو

سعادت، شهلا

(لیسانس تغذیه)

فهرست مندرجات

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
ج	آشنایی با مؤسسه استاندارد
۵	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
ز	پیش گفتار
ح	مقدمه
۱	۱ هدف
۱	۲ دامنه کاربرد
۱	۳ مراجع الزامی
۲	۴ اصطلاحات و تعاریف
۳	۵ اساس روش
۳	۶ نمونه برداری
۳	۷ مواد لازم
۱۰	۸ وسایل لازم
۱۱	۹ روش اجرای آزمون
۱۹	۱۰ بیان نتایج
۱۹	۱۱ گزارش نتایج

پیش‌گفتار

استاندارد " کیفیت آب - جستجو و شمارش باکتريوفاژها - شمارش باکتريوفاژهای ریبونوکلیک / اسید (RNA) اختصاصی F " که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تهیه و تدوین شده و در یکصد و شانزدهمین اجلاس کمیته ملی میکروبیولوژی و بیولوژی مورخ ۸۶/۳/۲۹ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند ۱ ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است :

1-ISO 10705-1:1995 Water quality- Detection and enumeration of bacteriophages - Part 1: Enumeration of F – specific RNA bacteriophages

" کیفیت آب - جستجو و شمارش باکتریوفاژها - قسمت اول : شمارش باکتریوفاژهای ریبونوکلیک اسید (RNA) اختصاصی F"

۱ هدف

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین روش جستجو و شمارش باکتریوفاژهای ریبونوکلیک اسید (RNA) اختصاصی F در آب است.

۲ دامنه کاربرد

این استاندارد در باره انواع مختلف آب شامل آب های تصفیه شده، آب های تصفیه نشده، آب حوضچه های پرورش آبزیان، پساب های تصفیه شده، رسوبات و لجن، کاربرد دارد.

۳ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می شود. در مورد مراجع دارای تاریخ چاپ و/ یا تجدید نظر، اصلاحیه ها و تجدیدنظرهای بعدی این مدارک مورد نظر نیست. معهدنا بهتر است کاربران ذینفع این استاندارد، امکان کاربرد آخرین اصلاحیه ها و تجدید نظرهای مدارک الزامی زیر را مورد بررسی قرار دهند. در مورد مراجع الزامی بدون تاریخ چاپ و/ یا تجدید نظر، آخرین چاپ و/ یا تجدید نظر آن مدارک الزامی ارجاع داده شده مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است :

۱-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۴۲۰۸، آیین کار نمونه برداری از آب جهت آزمون های باکتریولوژیکی؛

۲-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱-۸۹۲۳ ، میکروبیولوژی مواد غذایی و خوراک دام - آماده سازی آزمایشه - سوسپانسیون اولیه و رقت های اعشاری برای آزمون های میکروبیولوژی - قسمت اول : مقررات کلی برای آماده سازی سوسپانسیون اولیه و رقت های اعشاری.

۳-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۹۸۹۹، میکروبیولوژی مواد غذایی و خوراک دام - راهنمای الزامات کلی برای آزمون

۴-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۸۶۶۳-۱، قسمت اول - راهنمای عمومی تضمین کیفیت برای آماده سازی محیط های کشت در آزمایشگاه؛

۵-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۸۶۶۳-۲، میکروبیولوژی خوراک انسان و دام - راهنمای آماده سازی و تولید محیط های کشت - قسمت دوم - راهنمای عملی برای آزمون محیط های کشت؛

۴ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و/یا واژه ها با تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۴

باکتریوفازها

ویروس‌هایی هستند که میزبان آنها باکتری‌ها می‌باشند.

۲-۴

باکتریوفازهای ریبونوکلیتیک / اسید (RNA) اختصاصی *F*

ویروس‌های باکتریایی هستند که با اتصال به سویهٔ باکتری میزبان از پیلای *F* و یا پیلای جنسی، سویهٔ میزبان را آلوده کرده و در محل تلاقی آن با محیط‌های کشت مغذی، پلاک‌های شفاف و قابل مشاهده ایجاد می‌کنند.

۳-۴

پلاک^۱

ناحیهٔ شفاف و قابل مشاهده‌ای است که در نتیجهٔ لیز^۲ شدن باکتری توسط باکتریوفاز، در سطح محیط کشت جامد مغذی پس از گرمخانه‌گذاری ایجاد می‌شود.

۵ اساس روش

1- Plaque

2 - Lyse

این روش بر اساس شمارش پلاک‌های ایجاد شده پس از اضافه کردن سوپهٔ باکتری میزبان به حجم معینی از نمونه و محیط کشت نیمه جامد و انجام کشت روی محیط‌های کشت جامد مغذی و گرمخانه‌گذاری در دما و زمان مشخص، طبق بند ۱۰ این استاندارد می باشد.

۶ نمونه برداری

نمونه برداری از آب باید طبق استاندارد ملی ایران شماره ۴۲۰۸ ، انجام شود.

۷ مواد لازم

برای بدست آوردن نتایج هماهنگ، از مواد شیمیایی با کیفیت یکسان و درجهٔ خلوص آزمایشگاهی استفاده کنید. همچنین برای تهیهٔ محیط‌های کشت و معرف‌ها ، از آب یون‌زدایی شده^۱ و فاقد مواد باز دارنده از رشد میکروارگانیسم ها استفاده کنید. چنانچه از محیط‌های کشت قابل دسترس در بازار استفاده می کنید، تهیهٔ آن را طبق دستورالعمل سازنده انجام دهید.

۱-۷ محلول های رقیق کننده

برای تهیهٔ محلول‌های رقیق کننده به استاندارد ملی ایران شماره ۴۲۰۷ ، مراجعه کنید.

۱-۱-۷ محلول پیتون نمکدار

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
g ۱	پیتون
g ۸/۵	سدیم کلراید
ml ۱۰۰	آب مقطر

روش تهیه :

مواد فوق را با جوشاندن در ۹۵۰ ml آب مقطر حل کنید. سپس حجم آن را با آب مقطر به ۱۰۰۰ ml برسانید. پس از تقسیم کردن محلول به حجم‌های مناسب، آن را در اتوکلاو با دمای $(121 \pm 3)^{\circ}\text{C}$ به مدت زمان ۱۵ دقیقه استرون کنید.

pH محیط را با محلول هیدروکسید سدیم و یا اسید هیدروکلریدریک (یک مول در لیتر) به گونه‌ای تنظیم کنید که پس از استرون سازی برابر (7 ± 0.1) در دمای 25°C باشد. محلول فوق را در تاریکی و دمای $(4 \pm 2)^{\circ}\text{C}$ نگه داری کنید.

۲-۷ محیط های کشت ، محلول ها و کشت های مرجع

۱-۲-۷ آبگوشت تریپتون عصاره مخمر گلوکز^۱ (TYGB)

۱-۱-۲-۷ محیط کشت پایه^۲

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
g ۱۰	پیتون حاصل از تریپتون ^۳
g ۱	عصاره مخمر
g ۸ / ۵	سدیم کلراید
ml ۱۰۰۰	آب مقطر

روش تهیه:

مواد فوق را با جوشاندن در آب مقطر حل کنید. پس از تقسیم محیط در حجم های ۲۰۰ ml آن را در اتوکلاو با دمای $(121 \pm 3)^{\circ}\text{C}$ به مدت زمان ۱۵ دقیقه استرون کنید. pH محیط را به گونه ای تنظیم کنید که پس از استرون سازی برابر (7.2 ± 0.1) در دمای 25°C باشد. محیط فوق را در تاریکی و دمای $(4 \pm 2)^{\circ}\text{C}$ حداکثر به مدت زمان ۶ ماه می توان نگهداری کرد.

۲-۱-۲-۷ محلول کلسیم - گلوکز^۳

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
g ۳	کلسیم کلراید با دو ملکول آب
g ۱۰	گلوکز

1- Tryptone yeast extract glucose broth

2- Basal medium

3- Tryptocase peptone

1- Calcium - glucose solution

ml ۱۰۰

آب مقطر

روش تهیه:

مواد فوق را با استفاده از حرارت ملایم در آب مقطر حل کنید. سپس آن را با استفاده از صافی غشایی با اندازهٔ روزنهٔ ۰/۲۲ η سترون کنید. محلول فوق را در تاریکی و دمای $^{\circ}\text{C} (4 \pm 2)$ نگه داری کنید.

۳-۱-۲-۷ محیط کشت کامل^۱

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
ml ۲۰۰	محیط کشت پایه (طبق بند ۱-۲-۷)
ml ۲	محلول کلسیم گلوکز (طبق بند ۲-۱-۲-۷)

روش تهیه:

محلول کلسیم - گلوکز را با رعایت شرایط اسپتیک به محیط کشت پایه اضافه و مخلوط کنید. محیط کشت کامل را در تاریکی و دمای $^{\circ}\text{C} (4 \pm 2)$ نگه داری کنید.

۲-۲-۷ تریپتون عصارهٔ مخمر گلوکز آگار^۲ (TYGA)

محیط کشت پایه ۱-۲-۲-۷

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
g ۱۰	پیتون حاصل از تریپتون
g ۱	عصارهٔ مخمر
g ۸/۵	سدیم کلراید
g ۲ تا ۱۵	آگار

(به قدرت ژله ای شدن آگار بستگی دارد)

ml ۱۰۰۰

آب مقطر

روش تهیه:

2- Complete medium

1- Tryptone yeast extract glucose agar (TYGA)

مواد فوق را با جوشاندن در آب مقطر حل کنید. پس از تقسیم محیط کشت در حجم های ml ۲۰۰ آن را در اتوکلاو با دمای $(121 \pm 3)^{\circ}\text{C}$ به مدت زمان ۱۵ دقیقه سترون کنید. pH محیط را به گونه‌ای تنظیم کنید که پس از سترون سازی برابر $(7/2 \pm 0/1)$ در دمای 25°C باشد. محیط کشت فوق را در تاریکی و دمای $(4 \pm 2)^{\circ}\text{C}$ نگهداری کنید.

۲-۲-۲-۷ محیط کشت کامل

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
ml ۲۰۰	محیط کشت پایه (طبق بند ۱-۲-۲-۷)
ml ۲	محلول کلسیم - گلوکز (طبق بند ۲-۱-۲-۷)

روش تهیه:

محیط کشت پایه را پس از ذوب کردن، تا دمای $(45$ تا $50)^{\circ}\text{C}$ سرد کنید. سپس محلول کلسیم گلوکز را با رعایت شرایط اسپتیک به آن اضافه و مخلوط کنید. محیط کشت را در پلیت های سترون بشرح زیر پخش کنید :

الف - در پلیت‌هایی به قطر ۹ cm، با حجم‌های ml ۲۰.

ب - در پلیت‌هایی به قطر ۱۴cm، با حجم‌های ml ۵۰.

۳-۲-۷ محیط کشت نیمه جامد تریپتون - عصاره مخمر - گلوکز آگار^۱ (ssTYGA)

۱-۳-۲-۷ محیط کشت پایه

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
g ۱۰	پیتون حاصل از تریپتون
g ۱	عصاره مخمر
g ۸/۵	سدیم کلراید
g ۱۰ تا ۶	آگار

(مقدار آن، به قدرت ژله ای شدن آگار بستگی دارد.)

آب مقطر ml ۱۰۰۰

1- Semisolid tryptone yeast extract glucose agar

روش تهیه:

مواد فوق را با جوشاندن در آب مقطر حل کنید. پس از تقسیم محیط در حجم های ۵۰ ml ، آن را در اتوکلاو با دمای $(121 \pm 3)^{\circ}\text{C}$ به مدت زمان ۱۵ دقیقه سترون کنید. محیط کشت فوق را در تاریکی و دمای (4 ± 2) نگهداری کنید. pH محیط را به گونه‌ای تنظیم کنید که پس از سترون سازی برابر $(7/2 \pm 0/1)$ در دمای 25°C باشد. یادآوری - برای بدست آوردن نتایج مطلوب، قدرت زله ای شدن آگار باید کنترل شود.

۴-۲-۷ محیط کشت مکانکی آگار^۱**مواد تشکیل دهنده**

نام مواد	مقدار
پیتون	g ۲۰
لاکتوز	g ۱۰
نمک صفرا وی	g ۵
قرمز خنثی	m g ۷۵
آگار	g (۲۰ تا ۱۲)
آب مقطر	ml ۱۰۰۰

روش تهیه:

مواد فوق را با جوشاندن در آب مقطر حل کنید. پس از تقسیم محیط به حجم های ۲۰۰ ml ، آن را در اتوکلاو با دمای $(121 \pm 3)^{\circ}\text{C}$ به مدت زمان ۱۵ دقیقه سترون کنید. pH محیط را به گونه‌ای تنظیم کنید که پس از سترون سازی برابر $(7/4 \pm 0/1)$ در دمای 25°C باشد. پس از سرد شدن دمای محیط کشت تا دمای $(45 \text{ تا } 50)^{\circ}\text{C}$ ، آن را در پلیت‌هایی به قطر ۹ cm پخش کنید.

۵-۲-۷ گلیسرول^۲

1-MacConkey agar

2-Glycerol

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
ml ۱۰۰	گلیسرول (۸۷۰ گرم در لیتر)

پس از تقسیم گلیسرول در ظروف مناسب به حجم‌های ۲۰ ml آن را در اتوکلاو با دمای $^{\circ}\text{C} (121 \pm 3)$ به مدت زمان ۱۵ دقیقه سترون کنید. گلیسرول را می‌توانید در دمای $^{\circ}\text{C} (-20)$ حداکثر به مدت زمان یک سال نگهداری کنید. پیش از استفاده از گلیسرول، آن را با قرار دادن در دمای آزمایشگاه، ذوب کنید

۶-۲-۷ محلول R_{Nase} ^۱

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
m g ۱۰۰	R_{Nase}
ml ۱۰۰	آب مقطر

روش تهیه:

R_{Nase} را با جوشاندن در آب مقطر به مدت زمان ۱۰ دقیقه حل کنید. سپس آن را در ظروف پلاستیکی به حجم‌های ۰/۵ ml تقسیم و در دمای $^{\circ}\text{C} (-20)$ نگهداری کنید. محلول فوق را در دمای $^{\circ}\text{C} (-20)$ تا یک سال می‌توان نگهداری کرد.

۷-۲-۷ محلول نالیدیکسیک اسید^۲

مواد تشکیل دهنده

مقدار	نام مواد
m g ۲۵۰	نالیدیکسیک اسید
ml ۲	سدیم هیدروکساید (NaOH یک مول در لیتر)
ml ۸	آب مقطر

روش تهیه:

1- R_{Nase} solution

2- Nalidixic acid solution

نالیدیکسیک اسید را در محلول سدیم هیدروکساید حل کنید. پس از افزودن آب مقطر، آن را با استفاده از صافی غشایی با اندازه روزنه 0.22μ سترون کنید. محلول فوق را می‌توانید در دمای $(2 \pm 4)^\circ\text{C}$ حداکثر تا ۸ h و یا در دمای $(2 \pm 20)^\circ\text{C}$ به مدت تا ۶ ماه نگه‌داری کنید

۸-۲-۷ کشت‌های میکروبی مرجعⁱ

کشت‌های میکروبی مرجع برای باکتریوفازهای ریبونوکلیک اسید (RNA) اختصاصی F شامل:
 - سویه^{۴۹} WG۴۹ سالمونلا تایفی موریوم، فاز تایپ ۳ - NCTC ۱۲۴۸۴
 - باکتریوفازهای MS۲ - NCTC ۱۲۴۸۷ یا B۱ - ATCC ۱۵۵۹۷
 - اش‌ریشیا کلی K۱۲ - Hfr (NCTC ۱۲۴۸۶ یا ATCC ۲۳۶۳۱).

۸ وسایل لازم

از وسایل معمول در آزمایشگاه میکروبی‌شناسی طبق استاندارد ملی ایران شماره شماره ۹۸۹۹، میکروبیولوژی مواد غذایی و خوراک دام - راهنمای الزامات کلی برای آزمون، و به ویژه از وسایل زیر استفاده کنید:

- ۸-۱ اتوکلاو و آون برای سترون‌سازی محیط‌های کشت و وسایل؛
- ۸-۲ گرمخانه یا حمام آبⁱⁱ قابل تنظیم در دمای $(2 \pm 37)^\circ\text{C}$ و مجهز به تکان دهندهⁱⁱⁱ با سرعت (10 ± 100) دور در دقیقه؛
- ۸-۳ گرمخانه یا حمام آب قابل تنظیم در دمای (1 ± 45) و (100) ؛
- ۸-۴ pH متر برای تنظیم pH محیط‌های کشت؛
- ۸-۵ دستگاه کلنی کانتر^{iv} برای شمارش پلاک‌ها؛
- ۸-۶ فریزر قابل تنظیم در دماهای (5 ± 20) و (5 ± 70) ؛
- ۸-۷ اسپکترومتر^v مجهز به صافی در محدوده طول موج ۵۰۰ تا ۶۵۰ نانومتر با پهنای باند $10 \pm$ نانومتر و قادر به نگهداری کووت^{vi} به قطر ۱ cm باشد؛
- ۸-۸ پلیت به قطر ۹cm یا ۱۴cm؛
- ۸-۹ پیپت مدرج در اندازه‌های ml (۱ و ۵ و ۱۰) و پیپت پاستور؛
- ۸-۱۰ مزور مدرج؛
- ۸-۱۱ ارلن با گنجایش ml (۵۰ تا ۳۰۰)؛
- ۸-۱۲ لوله آزمایش در پیچ‌دار؛

- 1- Reference cultures
- 2- Water bath
- 3- Shaker
- 4- Colony counter
- 5- Spectrometer
- 6- Cuvet

-
- ۸-۱۳ کووت اسپکترومتر با مسیر عبور نور ۱ cm؛
 ۸-۱۴ ارلن نفرومتریکی^۱ با گنجایش ml (۲۵۰ تا ۳۰۰) و بازوی جانبی (طبق بند ۸-۷) وصل شود؛
 ۸-۱۵ صافی غشایی با اندازه روزنه ۰/۲۲μ؛
 ۸-۱۶ ویال‌های پلاستیکی^۲ با گنجایش ml (۱/۲ تا ۳)؛
 ۸-۱۷ سانتریفوژ ۳۰۰۰ دور در دقیقه .

۹ روش اجرای آزمون

۹-۱ آماده سازی نمونه

آماده سازی نمونه را مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۴۲۰۷، انجام دهید.

۹-۲ آماده سازی مواد

۹-۲-۱ آماده سازی کشت مرجع

محتویات آمپول لیوفیلیزه^۳ کشت میکروبی مرجع (طبق بند ۷-۲-۸) را از فریزر خارج کنید و در دمای آزمایشگاه قرار دهید تا ذوب شود.

۹-۲-۱-۱ آماده سازی، کشت و نگهداری سویه میزبان WG۴۹ و اشیریشیا کلی Hfr - K۱۲

با استفاده از پیپت پاستور، به سویه های میکروبی میزبان و مرجع بند ۹-۲-۱ مقدار می محیط کشت TYGB (طبق بند ۷-۲-۱) بیفزایید. سوسپانسیون فوق را به ارلن حاوی ml ۵۰ محیط کشت TYGB (طبق بند ۷-۲-۱) منتقل کنید. سپس آن را به مدت زمان 2 ± 18 h در گرمخانه^۴ (۱ ± ۳۷) و مجهز به تکان دهنده (طبق بند ۸-۲) گرمخانه گذاری کنید. پس از افزودن ml ۱۰ گلیسرول سترون (طبق بند ۷-۲-۵) به سوسپانسیون فوق، آن را در حجم های ml ۱/۲ در ویال های پلاستیکی (طبق بند ۸-۱۶) تقسیم و در دمای^۴ (۱۰ ± -۷۰) ذخیره کنید.

-
- 1- Nephelometric
  - 2- plastic vials
  - 3- lyophilized

۲-۲-۹ آماده سازی کشت کاری^۱

۱-۲-۲-۹ یک ویال از کشت ذخیره (طبق بند ۱-۱-۲-۹) را در دمای آزمایشگاه قرار دهید تا ذوب شود. سپس با استفاده از پی‌پت پاستور سترون آن را به پلیت حاوی محیط کشت مکانکی آگار (طبق بند ۴-۲-۷) تلقیح نمایید و در دمای 37°C به مدت زمان 18 ± 2 h گرمخانه‌گذاری کنید.

۲-۲-۲-۹ پس از پایان زمان گرمخانه‌گذاری، ۳ تا ۵ کلنی لاکتوز مثبت را انتخاب کنید. هر کلنی را به طور جداگانه به ظروف حاوی ۵۰ ml محیط کشت TYGB (طبق بند ۱-۲-۷) تلقیح کنید. سپس پلیت‌ها را در گرمخانه^۲ $(37 \pm 1)^{\circ}\text{C}$ و مجهز به تکان دهنده (طبق بند ۲-۸) به مدت زمان (1 ± 5) h قرار دهید.

۳-۲-۲-۹ به سوسپانسیون بند ۲-۲-۲-۹ مقدار ۱۰ ml گلیسرول سترون (طبق بند ۵-۲-۷) اضافه و مخلوط کنید. پس از تقسیم سوسپانسیون در ویال‌های پلاستیکی (طبق بند ۱۶-۸) به حجم‌های ۱/۲ ml، آن را می‌توانید در دمای $(-70 \pm 10)^{\circ}\text{C}$ تا مدت زمان دو سال نگهداری کنید.

یادآوری ۱- آزمون کنترل کیفی کشت کاری را طبق بند ۴-۹ این استاندارد انجام دهید.

یادآوری ۲- چنانچه نتیجه کنترل کیفی در حد قابل قبول نباشد، آمپول لیوفلیزه دیگری از کشت میکروبی مرجع تهیه کنید و مراحل کنترل کیفی را دوباره انجام دهید. از انجام کشت‌های مکرر خودداری کنید.

یادآوری ۳- چنانچه انجام آزمون‌های بیشتری لازم باشد، از چندین ارلن نفرومتریک مجزا بطور همزمان می‌توانید استفاده کنید.

۳-۹ اندازه‌گیری میزان کدورت

۱-۳-۹ ویال کشت کاری (طبق بند ۱-۱-۲-۹) را که از سویه^۳ میزان ۴۹ WG تهیه شده، از فریزر خارج کرده و در دمای آزمایشگاه قرار دهید تا ذوب شود. سپس آن را به ارلن نفرومتریک (طبق بند ۸-۱۴) حاوی ۵۰ ml محیط کشت TYGB (طبق بند ۱-۲-۷) تلقیح کنید.

۲-۳-۹ اسپکترومتر (طبق بند ۸-۷) را با استفاده از کووت صفر کنید.

۳-۳-۹ مقدار ۰/۵ ml کشت کاری (طبق بند ۱-۱-۲-۹) ذوب شده در دمای آزمایشگاه را به محیط کشت TYGB (طبق بند ۱-۲-۷) تلقیح و آن را در گرمخانه^۴ $(37 \pm 1)^{\circ}\text{C}$ و مجهز به تکان دهنده به مدت دست کم ۳ h قرار دهید.

۴-۳-۹ هر ۳۰ دقیقه یکبار میزان کدورت سوسپانسیون فوق را توسط اسپکترومتر اندازه‌گیری کنید.

۵-۳-۹ ۱ ml از سوسپانسیون بند ۳-۳-۹ را برای شمارش کنار بگذارید.

۶-۳-۹ اطمینان حاصل کنید که ارلن نفرومتریک در کمترین زمان ممکن در بیرون از گرمخانه قرار گرفته است.

1- Working culture

۷-۳-۹ نمونه را تا رقت 10^{-6} رقیق کنید.

۸-۳-۹ مقدار ۰/۲ ml از رقت‌های 10^{-4} و 10^{-5} و 10^{-6} را روی دو پلیت (هر کدام ۰/۱ ml) حاوی محیط کشت TYGA (طبق بند ۲-۲-۷) پخش نموده و در دمای 37 ± 1 °C به مدت زمان 24 ± 2 h گرمخانه گذاری کنید. پس از پایان زمان گرمخانه گذاری، پلیت‌هایی را شمارش کنید که تعداد تقریبی کلنی‌های آن بین (۳۰ تا ۳۰۰) کلنی در هر پلیت باشد.

یادآوری - مراحل فوق را تا حدی تکرار کنید که بین میزان کدورت و شمارش کلنی‌ها، ارتباط مستقیم وجود داشته باشد.

۴-۹ کنترل کیفی سویهٔ میزبان WG۴۹

۱-۴-۹ مراحل آزمون را (طبق بند ۳-۹) تکرار کنید. سپس در زمان‌های صفر و سه ساعت، از هر رقت به طور جداگانه روی محیط کشت مکانکی آگار (طبق بند ۴-۲-۷) کشت دهید. پلیت‌ها را در دمای 37 ± 1 °C به مدت زمان 24 ± 2 h گرمخانه گذاری کنید.

۲-۴-۹ در زمان‌های صفر و سه ساعت، مقدار ۰/۱ ml از رقت 10^{-2} را روی پلیت حاوی محیط کشت مکانکی آگار (طبق بند ۴-۲-۷) پخش کنید. سپس یک دیسک نالیدیکسیک اسید و یک دیسک کانامایسین را روی آن قرار دهید و در دمای 37 ± 1 °C به مدت زمان 24 ± 2 h گرمخانه گذاری کنید. پس از پایان زمان گرمخانه گذاری، هالهٔ عدم رشد میکروارگانیسم‌ها را در محدودهٔ دیسک‌ها بررسی کنید.

۵-۹ تأیید سویهٔ میزبان

سویهٔ میزبان باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:

۱-۵-۹ شمارش (طبق بند ۳-۹) روی محیط کشت TYGA در زمان صفر ساعت باید بین $10^7 \times (0/5 \text{ تا } 3)$ cfp در ۱ ml باشد؛

۲-۵-۹ شمارش (طبق بند ۳-۹) روی محیط کشت TYGA در زمان سه ساعت باید بین $10^7 \times (7 \text{ تا } 40)$ cfp در ۱ ml باشد؛

۳-۵-۹ در اطراف دیسک نالیدیکسیک اسید، هالهٔ عدم رشد دیده نشود؛

۴-۵-۹ در اطراف دیسک کانامایسین، هالهٔ عدم رشد کمتر از ۲۰ ml باشد؛

۵-۵-۹ کلنی‌های لاکتوز منفی در پلیت‌های حاوی TYGA بند ۳-۹-۸ کمتر از ۸٪ تعداد کل کلنی‌های آن باشد؛

یادآوری - دیسک‌های آنتی بیوتیک را می‌توانید با غلظت بیشتر و یا با اندازه‌های متفاوت استفاده کنید ولیکن هالهٔ عدم رشد را باید متناسب با آن‌ها در نظر بگیرید.

۹-۶ کنترل حساسیت سویه میزبان به باکتریوفازهای ریبونوکلیئیک اسید (RNA) اختصاصی F

۹-۶-۱ کشت ذخیره از باکتریوفاز MS₂ (طبق بند ۹-۲-۱-۱) را تهیه کنید.
 ۹-۶-۲ به ارلن حاوی ۲۵ ml محیط کشت TYGB (طبق بند ۷-۲-۱) یک سویه میزبان اضافه کنید. سپس آن را در دمای 37 ± 1 °C (طبق بند ۸-۲) به مدت زمان 18 ± 2 h گرمخانه گذاری کنید.

یادآوری - سویه میزبان مانند (اشریشیا کلی Hfr - ۱۲ K و NCTC ۱۲۴۸۶)

۹-۶-۳ به ارلن نفرومتریک حاوی ۲۵ ml محیط کشت TYGB (طبق بند ۷-۲-۱) با دمای 35 °C تا 37 (مقدار ml ۲۵/۱۰ از سویه میزبان را که یک شب در یخچال قرار داده‌اید، افزوده و در دمای 37 ± 1 °C) به مدت زمان دست کم ۹۰ دقیقه گرمخانه‌گذاری کنید. سپس سویه محلول ذخیره MS₂ با تعداد تقریبی فاژ 10^7 pfu/ml در آن اضافه کنید. پس از گرمخانه‌گذاری به مدت زمان 4 تا 5 h، مقدار $2/5$ ml محلول کلروفرم را به آن اضافه نموده و کاملاً مخلوط کنید. سپس سوسپانسیون فوق را به مدت یک شب در دمای 4 ± 2 °C قرار دهید.

۹-۶-۴ سوسپانسیون بند ۹-۶-۳ را در لوله‌های مخصوص ریخته و در سانتیفریژ (طبق بند ۸-۱۷) به مدت زمان ۲۰ دقیقه قرار دهید. سپس با استفاده از پی‌پت پاستور سترون با دقت و به آرامی محلول رویی را برداشته و آن را در دمای 4 ± 2 °C نگه داری کنید.

یادآوری ۱- تعداد تقریبی پلاک‌ها باید بین 10^1 تا 10^{13} pfu/ml باشد.

یادآوری ۲- با توجه به سرطانزا بودن کلروفرم، هنگام استفاده از آن نکات ایمنی را رعایت کنید.

یادآوری ۳- باید توجه داشت که تیتراژ محلول فاژی با گذشت زمان، به تدریج کاهش می‌یابد.

۹-۷ تهیه سویه میکروبی میزبان اشریشیا کلی Hfr - ۱۲ K

۹-۷-۱ از محلول فاژی بند ۹-۶-۴ رقت‌های اعشاری طبق استاندارد های ملی ایران شماره ۴۲۰۷ و ۸۹۲۳-۱ تهیه کنید.

۹-۷-۲ رقت‌های فوق را به مدت زمان یک شب در دمای $(4 \pm 2)^{\circ}\text{C}$ نگه داری کنید. سپس با استفاده از محلول پیتون نمکدار (طبق بند ۷-۱-۱) مقادیر ml (۱۰۰ تا ۱۰۰۰) از سوسپانسیون سویه MS۲ را به گونه ای تهیه کنید تا تعداد تقریبی پلاک‌ها در آن pfp ۱۰۰ در ml باشد.

۹-۷-۳ به سوسپانسیون بند ۹-۷-۲ مقدار ۵ g/L گلیسرول سترون اضافه کنید. سپس آن‌ها را در ویال‌های پلاستیکی به حجم‌های ۱/۲ ml تقسیم و در دمای $(5 \pm 20)^{\circ}\text{C}$ یا دمای $(5 \pm 70)^{\circ}\text{C}$ نگه داری کنید.

۹-۷-۴ چهار ویال حاوی سوسپانسیون بند ۹-۷-۳ را از فریز خارج کنید و در دمای آزمایشگاه قرار دهید تا ذوب شود. پس از انتقال سوسپانسیون به لوله آزمایش سترون و مخلوط کردن، مقدار ۱ ml از آن را برداشته و در پلیت حاوی سویه اشريشيا کلي K ۱۲- Hfr و WG۴۹ (طبق بند ۱۰-۱) بریزید.

۹-۷-۵ پلاک‌ها را در هر کدام از پلیت‌ها بطور جداگانه شمارش و سپس محاسبه کنید. چنانچه تعداد پلاک‌ها روی پلیت WG۴۹ مربوط به سویه اشريشيا کلي K۱۲- Hfr از ۸۰٪ کل آن بیشتر شد، آنها را برای آزمون استفاده کنید.

۱۰ اجرای آزمون

۱-۱۰ روش استاندارد

۱-۱۰-۱ یک ویال کشت کاری (طبق بند ۹-۲-۱-۱) از فریزر خارج کنید و در دمای آزمایشگاه قرار دهید.

۱-۱۰-۲ کشت کاری را به ارلن نفرومتریک حاوی ۵۰ ml TYGB (طبق بند ۷-۲-۱) در دمای آزمایشگاه اضافه کنید. سپس بلافاصله میزان کدورت آن را (طبق بند ۹-۳) با استفاده از اسپکترومتر (طبق بند ۸-۷) اندازه‌گیری کنید.

۱-۱۰-۳ مقدار ۰/۵ ml کشت کاری بند ۱-۱۰-۱ را به سوسپانسیون بند ۱-۱۰-۲ اضافه کنید سپس آن را در دمای $(37 \pm 1)^{\circ}\text{C}$ در گرمخانه مجهز به تکان دهنده (طبق بند ۸-۲) قرار دهید.

۱-۱۰-۴ هر ۳۰ دقیقه یکبار میزان کدورت آن را (طبق بند ۹-۳) وبا استفاده از اسپکترومتر (طبق بند ۸-۷) اندازه‌گیری کنید.

۱-۱۰-۵ چنانچه میزان کدورت بند ۱-۱۰-۴ به تعداد تقریبی 10^8 cfu در ml رسید، سوسپانسیون را از گرمخانه خارج کنید و پس از سرد کردن آن روی یخ، حد اکثر تا مدت زمان ۲ h بررسی کنید.

یادآوری - برای جلوگیری از کاهش پبلی F که تأثیر منفی در محاسبات دارد، محیط کشت را بلافاصله پس از خارج کردن از گرمخانه سرد کنید.

۱۰-۱-۶ محیط کشت ssTYGA (طبق بند ۷-۲-۳) را ذوب کرده، سپس آن را تا دمای $^{\circ}\text{C}$ (۴۴ تا ۵۰) سرد کنید.

۱۰-۱-۷ با رعایت شرایط اسپتیک به هر ۵۰ ml محیط کشت بند ۱۰-۱-۶ مقدار ۰/۵ ml محلول کلسیم گلوکز (طبق بند ۷-۲-۱) اضافه کنید. پس از تقسیم به حجم های ۲/۵ ml در لوله های آزمایش در پیچ دار آن را در حمام آب (طبق بند ۸-۳) با دمای $^{\circ}\text{C}$ (45 ± 1) قرار دهید.

۱۰-۱-۸ به هر یک از لوله های آزمایش بند ۱۰-۱-۷ ۱ ml از نمونه اضافه کنید.

۱۰-۱-۹ ۱ ml کشت تلقیحی را به لوله های آزمایش بند ۱۰-۱-۸ اضافه و با احتیاط مخلوط کنید. سپس آن را روی محیط کشت TYGA (طبق بند ۷-۲-۲) در پلیت هایی با اندازه ۹ cm ریخته، پس از یکنواخت کردن، در سطح صاف قرار دهید. سپس پلیت ها را به صورت وارونه در دمای $^{\circ}\text{C}$ (37 ± 1) به مدت زمان h (18 ± 2) گرمخانه گذاری کنید.

یادآوری ۱- اضافه کردن اولین قطره نمونه سرد شده و سوپه میزبان به محیط کشت در دمای آزمایشگاه، ممکن است باعث کاهش سریع دما و جامد شدن محیط کشت شود. برای پیشگیری از کاهش سریع دمای محیط کشت بین این دو مرحله، فاصله زمانی کافی را در نظر بگیرید اما از قرار دادن لوله های آزمایش، بیشتر از ۱۰ دقیقه در گرمخانه یا حمام آب خودداری کنید.

یادآوری ۲- با استفاده از نور غیرمستقیم می توانید پس از ۴ h گرمخانه گذاری، پلاک ها را در پلیت ها بررسی کنید.

۱۰-۲ روش برای نمونه های با تعداد زیاد فلور (جمعیت) باکتریایی^۱

پیش از سترون سازی محیط کشت ssTYGA (طبق بند ۷-۲-۳) مقدار ۰/۲ mg نالیدیکسیک اسید (با غلظت نهایی ۱۰۰ میکروگرم در لیتر) را به ۵۰ ml محیط کشت ssTYGA اضافه کنید.

یادآوری - با توجه به حساس به حرارت بودن نالیدیکسیک اسید، می توانید آن را با استفاده از صافی غشایی با اندازه روزه η ۰/۲۲ (طبق بند ۸-۱۵) سترون کنید سپس آن را به محیط کشت ssTYGA پس از سترون کردن اضافه کنید.

۱۰-۳ روش برای نمونه های با تعداد کم باکتریوفاژ

۱۰-۳-۱ مراحل آزمون بند ۱۰-۱ را با تغییرات زیر انجام دهید:

۱۰-۳-۲ مقدار ۱۰ ml محیط کشت ssTYGA (طبق بند ۷-۲-۳) و ۱ ml کشت سوپه میزبان و ۵ ml از نمونه را با هم مخلوط کنید. سپس آن را روی پلیت به قطر ۱۴ cm حاوی ۵۰ ml محیط کشت TYGA (طبق بند ۷-۲-۲) بریزید.

یادآوری - با روش فوق می توانید ۵۰ تا ۱۰۰ نمونه را در ۱۰ تا ۲۰ پلیت به طور همزمان تلقیح نمایید و در ۱ pfu/ml جستجو کنید. با توجه به مصرف بالای محیط کشت، توصیه می شود از روش های تغلیظ که برای تعداد باکتریوفاژهای کمتر هم کارایی دارد استفاده کنید.

۴-۱۰ آزمون تأییدی

۴-۱۰-۱ به طور موازی با روش استاندارد (طبق بند ۱۰-۱) یک سری از پلیت ها را به روش زیر تهیه کنید به لوله حاوی محیط کشت ssTYGA (طبق بند ۷-۲-۳) محلول R_{Nase} (طبق بند ۷-۲-۶) (با غلظت نهایی ۴۰ میکروگرم در میلی لیتر) اضافه کنید.

مثال: ۱۰۰ میکرولیتر از محلول R_{Nase} به ۲/۵ ml محیط کشت ssTYGA اضافه شود.

۴-۱۰-۲ آزمون تأییدی در شرایط زیر باید انجام شود:

۴-۱۰-۲-۱ زمانی که شرایط نمونه برداری تغییر کرده است؛

۴-۱۰-۲-۲ زمانی که شرایط نمونه برداری ثابت است اما نسبت $\frac{NR_{Nase}}{N}$ (طبق بند ۱۱ این استاندارد) معمولاً کمتر از ۱۰٪ باشد؛

۴-۱۰-۲-۳ زمانی که شرایط نمونه برداری ثابت است اما نسبت $\frac{NR_{Nase}}{N}$ (طبق بند ۱۱ این استاندارد) معمولاً بیشتر از ۱۰٪ باشد؛

یادآوری ۱ - اگر پلاک روشن حلقوی بزرگی با اطراف صاف دیده شود، احتمال وجود باکتریوفاژ سالمونلا سوماتیک می باشد؛

یادآوری ۲ - در موارد کمتر، فاژهای RNA نمی توانند توسط ۴۰ میکروگرم در لیتر R_{Nase} ممانعت شوند و در صورت لزوم می توانید، غلظت R_{Nase} را تا ۴۰۰ میکروگرم در لیتر افزایش دهید.

۵-۱۰ تضمین کیفیت^۱

۵-۱۰-۱ در هر سری از نمونه های مورد آزمون از یک شاهد منفی (مانند محلول رقیق کننده سترون) و یک شاهد مثبت (مانند MS۲) استفاده کنید.

۵-۱۰-۲ نمونه ای از آب سطحی و یا فاضلاب را که به طور طبیعی آلوده است، انتخاب کنید. سپس با استفاده از محلول پپتون نمکدار (طبق بند ۷-۱-۱) آن را به گونه ای رقیق کنید که تعداد تقریبی کلنی ها ۱۰۰ pfu/ml شود. سپس مقدار ۵ g/L گلیسرول سترون (بند ۷-۲-۵) به آن اضافه کنید و در دمای $(\pm 5 \text{ } ^\circ\text{C} - 20)$ ، یا دمای $(\pm 5 \text{ } ^\circ\text{C} - 70)$ نگهداری کنید.

- یاد آوری ۱ - چنانچه در برخی موارد تعداد فازهای RNA در نمونه استاندارد تهیه شده کاهش یافت، آن را دور بریزید.
- یاد آوری ۲ - چنانچه در برخی موارد حساسیت به فازها کاهش یافت، نمونه دیگری را (طبق بند ۱۰-۱) تهیه و سپس آزمون کنید.
- یاد آوری ۳ - برای به دست آوردن نتایج مطلوب باید، مقایسه بین آزمایشگاهی انجام شود.

۱۱ بررسی و شمارش

- ۱۱-۱ پلیت هایی را که تعداد پلاک در آنها بین (۳۰ تا ۳۰۰) می باشد، انتخاب کنید. سپس پلاک های باکتریوفاژ ریبونوکلئیک اسید (RNA) اختصاصی F را (طبق بند ۱۰ این استاندارد) شمارش کنید. تعداد باکتریوفاژهای ریبونوکلئیک اسید (RNA) اختصاصی F را طبق فرمول (۱) محاسبه کنید.

$$C_{pfp} = \frac{N - N_{RNase}}{n} \times F \quad \text{فرمول (۱)}$$

که در آن :

- C_{pfp} تعداد تایید شده باکتریوفاژهای ریبونوکلئیک اسید (RNA) اختصاصی F در ۱ ml؛
- N تعداد کل پلاک های شمارش شده روی پلیت های حاوی WG۴۹ (طبق بندهای ۱۰-۱ یا ۱۰-۲ یا ۱۰-۳)؛
- N_{RNase} کل پلاک های شمارش شده روی پلیت های حاوی WG۴۹ همراه با R_{Nase} (طبق بند ۱۰-۴)؛
- n تعداد پلیت ها؛
- F فاکتور رقت و یا غلظت است.

۱۱-۲ بیان نتایج

- نتایج را به صورت تعداد باکتریوفاژهای ریبونوکلئیک اسید (RNA) اختصاصی F در ۱ ml نمونه بیان کنید.
- یاد آوری - چنانچه آزمون های تاییدی (طبق بند ۱۰-۴) انجام می شود، نسبت R_{Nase} را به صورت درصد گزارش کنید.

۱۲ گزارش آزمون

گزارش آزمون باید دارای آگاهی های زیر باشد:

- ۱-۱۲ مشخصات کامل نمونه شامل نوع و حجم نمونه؛.
  - ۲-۱۲ تاریخ و محل نمونه برداری؛
  - ۳-۱۲ تاریخ ارسال نمونه به آزمایشگاه؛
  - ۴-۱۲ تاریخ انجام آزمون؛.
  - ۵-۱۲ روش آزمایش مورد استفاده طبق استاندارد ملی ایران ۱-۷۰۲۴
  - ۶-۱۲ بیان نتایج طبق بند ۱۱ استاندارد ملی ایران به شماره ۱-۷۰۲۴
  - ۷-۱۲ سایر اطلاعات مربوط به روش آزمون؛
  - ۸-۱۲ نام، نام خانوادگی و امضای آزمایش کننده.
-